

MEKSİKA GEZİ REHBERİ

F. Ünal TOKTAŞ
unaltoktas.com
Haziran-2018

1) GENEL BİLGİ :

1-1) BAYRAK:

Üç adet, sırasıyla yeşil, beyaz ve kırmızı şeritten ve ortadaki beyaz şerit üzerindeki ülkeye ait bir armadan oluşmaktadır. Beyaz renk dini, yeşil renk, umudu ve kırmızı ise bağımsızlığı ve milletin birliğini temsil eder. Eski bir Aztek masalına göre ülkenin armasının hikayesi ise şu şekildedir; Aztekler kuracakları yerleşim yeri ararken, Allah'tan bir vahiy gelir ve bu vahiy göre, gölün ortasındaki kaktüs üzerinde bulunan kartalın yılanı yediği yerde yerleşilmelidir. Böyle bir kartalı buldukları zaman, bu yere yerleşmeye karar verirler. Bu yer, bugünün Meksiko şehridir (Mexico City) (eski adı ile Tenochtitlan)' dır.

1-2) MEKSİKA HARİTASI:

Haritadan da görüldüğü gibi, doğusunda Meksika körfezi, kuzeyinde USA, batısında pasifik okyanusu ve güneyinde ise, Guatemala ve Belize bulunur.

1-3) NÜFUSU :

2016 yılına göre nüfusu 127.540.423 ' dir. Dünya' da bu bakımdan onuncu büyük ülkedir. Nüfus yoğunluğu ise, kilometrekare başına 61 kişidir. Yoğunluk bakımından da , Dünya' da 142'ncidir.

1-4) YÜZÖLÇÜMÜ :

1.964.380 km² olup, Dünya' da bu bakımdan on beşinci ülkedir. Türkiye' den 2,52 defa daha büyüktür.

1-5) COĞRAFYASI:

Meksika, 14° ve 33° kuzey enlemleri ile 86° ve 119° batı boylamları arasında, Kuzey Amerika'nın güneyinde yer alır. Ülke topraklarının neredeyse tamamı Kuzey Amerika levhasında bulunurken, Baja California Yarımadası'nda bulunan görece küçük kısımları Pasifik ve Cocos levhaları üzerindedir. Jeofiziksel olarak, bazı coğrafyacılar, Tehuantepec Kışağı'nın doğusundaki, ülkenin toplam yüzölçümünün yaklaşık %12'sine gelen kısmı Orta Amerika'ya dahil kabul etmektedir. Jeopolitik olarak ise Meksika, tamamıyla Kuzey Amerika'da kabul edilmektedir.

Ülke topraklarında birbirine en uzak iki nokta arasındaki mesafe 3.219 km'den fazladır. Kuzeyde, Amerika Birleşik Devletleri ile 3.141 km uzunluğunda sınırı bulunur. Ciudad Juárez'den Meksika Körfezi'nin doğusuna olan kısımdaki sınırı Rio Grande belirler. Ciudad Juárez'in batısı ile Büyük Okyanus arasında kalan sınır ise çeşitli doğan ya da yapay işaretlerle belirlenmiştir. Meksika, güneyde ise Guatemala ile 871 km, Belize ile 251 km uzunluğunda sınır paylaşmaktadır.

Ülkenin kuzey-güney doğrultusunda, Sierra Madre Oriental ve Sierra Madre Occidental olmak üzere iki ana sıradağ uzanır. Ülkenin merkez kısmında, doğudan batıya doğru uzanan Trans Meksika Yanardağ Kemerini yer alır. Ülkedeki dördüncü ana sıradağ ise, Michoacán-Oaxaca arasında yer alan Sierra Madre del Sur'dur. Ülkenin orta ve kuzey bölümlerinin çoğu yüksek takımlı olup, en yüksek noktalar Trans Meksika Yanardağ Kuşağı üzerinde yer alan Pico de Orizaba (5.700 m), Popocatepetl (5.462 m), Iztaccihuatl (5286 m) ve Nevado de Toluca (4.577 m)'dir. Üç ana şehir yerleşmesi; Toluca, Büyük Meksiko ve Puebla da bu dört yükselti arasında bulunan vadilerde yer almaktadır.

1-6) BAŞKENTİ:

Meksiko (Mexico City)' dir. Rakımı 2.250 m olup, nüfusu ise metropol olarak 20,4 milyondur. Yüksek rakımlı ve nüfuslu bir başkent olup, hava kirliliği bakımından önde gelmektedir. Bu şehrin nüfus yoğunluğu kilometrekareye 6.000 kişi olup, Dünya' nın nüfus yoğunluğu en fazla olan başkentlerinden birisidir. Bu yükseklik ve hava kirliliği, solunum ve dolaşım sorunu ve de yüksek irtifaya dayanıksız olanlar için sorun doğurabilir.

1325 yılında kurulan kent, Tenochtitlan adıyla Aztek İmparatorluğu'nun başkenti oldu. Bu küçük göl köyü, özellikle Itzcoatl'ın hükümdarlık döneminden (1428-1440) başlayarak Aztek devletinin güçlenmesine bağlı olarak gelişti.

1-7) DİL, DİN VE İRK:

Dil : Resmi dili İspanyolca' dır. Bu dil buranın İspanyollar tarafından işgal edilmesinin tabii bir sonucu olmuştur. Ayrıca bunun dışında Meksika'da halen 68 farklı yerli dili konuşulmaktadır. Meksika dünya üzerinde anadili olarak İspanyolca konuşan insan sayısının en yüksek olduğu ülkedir.

Din : Katolikler %89, Protestan %6, diğer %5 şeklinde özetlenebilir.

İrk : Etnik Yapısı, %64,3 melez, %21,5 yerli, %15 Meksikalı beyaz, %1,2 Afrika asıllı, %1 Arap asıllıdır.

1-8) EĞİTİM :

Toplam nüfus içinde okuma yazma oranı %92,2 dir. Meksika Eğitim Sisteminde yapılanma 3+6+3+3 şeklindedir. Merkeziyetçi bir yapı söz konusudur. Süreç boyutunda karşılaştığımızda ise her iki ülkede de 12 yıl eğitim süresi zorunlu ve parasızdır. Meksika'da 3 yıl okul öncesi eğitim zorunludur. Meksika'da 3 yıl olan lise eğitimi zorunlu değildir. Merkezî sınavlar önemli bir yer tutmaktadır.

1-9) YÖNETİM ŞEKLİ:

Meksika, 31 eyalet ve özerkliğe sahip başkent Meksiko Şehri'nden (federal bölge) oluşan, temsili sisteme dayalı ve Başkanlık sistemiyle yönetilen federal bir cumhuriyettir. Devlet Başkanı, 6 yılda bir yenilenen seçimlerle ve bir dönemle sınırlı olmak üzere halkoyuyla seçilmektedir. Bakanlar Kurulu üyeleri Devlet Başkanı tarafından belirlenmektedir.

Meksika'da yasama organı, Senato ve Temsilciler Meclisi'nden oluşan iki kanatlı Kongre'dir. Üst kanat olan Senato, 6 yıllığına seçilen 128 senatörden oluşmaktadır. 500 üyeli ve üyelerinin tamamı 3 yılda bir yenilenen Temsilciler Meclisi ise alt kanadı oluşturmaktadır.

Meksika'da 1929 yılında kurulan merkez eğilimli ve Sosyalist Enternasyonal üyesi Kurumsal Devrimci Parti (PRI) 2000 yılına kadar kesintisiz 71 yıl iktidarda kalmıştır. 2000 yılında yapılan Devlet Başkanlığı seçimlerini Hıristiyan Demokrat eğilimli Ulusal Hareket Partisi (PAN) adayı Vincente Fox kazanmış ve PRI iktidarına son vermiştir. 1 Temmuz 2012 tarihinde gerçekleşen son Devlet Başkanlığı seçimlerinde ise PRI'nın adayı Enrique Peña Nieto oyların %38'ini almış ve 12 yıllık aranın ardından PRI'yı iktidara geri taşımıştır.

Meksika'da sonraki Devlet Başkanlığı, Senato ve Temsilciler Meclisinin seçimlerinin 1 Temmuz 2018 tarihinde yapılması; yeni Devlet Başkanının 1 Aralık 2018 tarihinde, yenilenen Senato ve Temsilciler Meclisinin ise 1 Eylül 2018 tarihinde göreve başlaması öngörülmektedir.

1-10) PARA BİRİMİ VE EKONOMİSİ :

Para Birimi, Meksika Pesosu (MXN) olup, 1 USD=20,40 MXN , 1 MXN = 0,23 TL (Haziran 2018)'dir.

GSYİH (Cari, 2016): 1,046 trilyon ABD Doları

Kişi başına GSYİH (PPP, 2016) : 17,877 ABD Doları

GSYİH Büyüme Hızı (2016): %2,3

Enflasyon Oranı (2016): %2,8

İşsizlik Oranı (2016): %5,7

İhracatı (2016): 373,883 milyar ABD Doları

İthalatı (2016): 387,064 milyar ABD Doları

İkili ticaret hacmimiz (2016): 1,265 milyar ABD Doları

İhracatımız (2016): 443,7 milyon ABD Doları

İthalatımız (2016): 820,9 milyon ABD Doları

Meksika, Latin Amerika'da Brezilya'dan sonra ikinci, dünyanın 15. büyük ekonomisidir. Ayrıca dünyanın 10 uncu büyük petrol üreticisi olan Meksika'da petrol sektörü ülkenin ihracat gelirlerinin %15'ini, hükümet gelirlerinin de %40'ını oluşturmaktadır. Diğer önemli ihraç ürünleri kara taşıtları, makineler, mobilya ürünleri, gümüş ve diğer kıymetli metaller, avokado, limon, karpuz, ceviz, çilek, kahve ve pamuktur.

Meksika'nın en önemli ticaret ortakları ABD, Çin Halk Cumhuriyeti, Japonya, Kanada ve Almanya'dır. Meksika, ihracatının %80'inden fazlasını ABD'ye yapmaktadır. ABD'de yaklaşık 37 milyon Meksika asıllı kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir. Yurtdışında çalışan Meksikalıların

ailelerine gönderdikleri işçi dövizleri, ülkedeki yakınları için önemli gelir kaynaklarından birini oluşturmuştur. 2016 yılında Meksika'ya 26,96 milyar ABD doları işçi dövizinin girdiği bilinmektedir.

Meksika toplam 46 ülkeyle Serbest Ticaret Anlaşması (STA) akdetmiştir. Ticaretinin %90'ından fazlasını STA imzaladığı ülkelerle yürütmektedir. Meksika'nın dış ticaretini çeşitlendirme çabaları arasında, Pasifik İttifakı ve 5 Ekim 2015 tarihinde Pasifik Okyanusu'na kıyısı olan Meksika dâhil 12 ülke arasında imzalanan Trans-Pasifik Ortaklığı (TPP) yer almaktadır. 2016 yılında, Meksika'nın Kolombiya, Şili ve Peru ile birlikte kurduğu Pasifik İttifakı'nın dört üyesi arasında gümrük tarifelerinin %92'si kaldırılmıştır.

Meksika ayrıca, 2012 yılından bu yana sürdürülen Hizmet Ticareti Anlaşması (TiSA) müzakerelerine katılan 23 ülkeden biridir. Meksika Hükümeti, 2018 yılı içinde ABD ve Kanada ile sürdürülen Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşmasının (NAFTA) güncellenmesine yönelik müzakerelerin yanısıra AB, Brezilya ve Arjantin'le devam eden STA görüşmelerinin de sonuçlandırılmasını hedeflemektedir.

Meksika Pesosu, Amerikan ekonomisinde yaşanan durgunluk, petrol fiyatlarındaki düşüş ve kamu açığı nedeniyle OECD bünyesindeki yükselen ekonomiler içinde 2016 yılında en çok değer kaybeden para birimi olmuştur. 2017 Dünya Bankası Raporu'na göre iş yapma kolaylığı açısından dünyada 49. sırada yer alan Meksika, Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEC) Küresel Rekabetçilik Raporuna göre de 51. sırada yer almaktadır.

2) MEKSİKA'NIN POZİTİF YÖNLERİ:

2-1) Tarih ve Kültür : Bu bakımdan mutlaka görülmesi gereken bir ülkedir. Kuzey Amerika'nın tarih, kültür ve arkeoloji bakımından en önde gelen bir ülkesidir.

2-2) El değmemiş ormanlar ve hala açılmamış eski eserler : Eski tarih, arkeoloji ve tabiat örtüsü bakımından, Dünya'nın önde gelen ülkelerinden birisidir. Antik kentleri ve tapınakları yanında, orman tarafından yutulmuş ve hala açılmamış eski eserlere de sahiptir.

2-3) Tabiatı çöl orman dağ plaj hepsi var : Tabiat olarak görülmesi gereken her şeye (dağ, orman, deniz, nehir, göl, volkan...gibi) sahiptir.

3) MEKSİKA'NIN NEGATİF YÖNLERİ:

3-1) Güvenlik Riski : Binlerce kişiden oluşan mafya elemanları ile suç oranı çok yüksek bir ülkedir. Ülkenin en tehlikeli şehirleri Tihuana ve Acapulco'dur. Meksiko şehrinde de zaman zaman turistlere saldırılar olmaktadır. Özellikle Amerikan sınır şehirleri de tehlikelidir. Meksika Kamu Güvenliği için Halk Konseyi ve Ceza Yargısı kurumunun 2017 yılı raporuna göre dünyanın en tehlikeli ilk 10 şehrinde 5'inin yer aldığı Meksika'da bu yılın ilk iki ayında işlenen cinayetler, suç istatistiklerinin tutulduğu son 20 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Biz bu ülkeye gittiğimiz zaman, Chiapas eyaletinde zapotek yerlilerinin bir rejim ayaklanması vardı. San Cristobal de las

Casas' dan Palenque giderken yol kapalı olabilir diye yolu uzattık be bu sebeple de, Palenque' ye geç varabildik.

3-2) Hijyen ve Temizlik : Bu ülkede bir Avrupa ülkesindeki hijyen ve temizliği bulmanız zordur.

3-3) Engellilere Uygun Olmaması : Gene bir Avrupa ülkesinde görebileceğiniz engellilere kolaylık sağlayan sistemler ve uygulamalar yoktur.

4) KISA MEKSİKA TARİHİ:

İspanyollar öncesi Meksika Olmek, Toltek, Teotihuacan, Zapotek, Maya ve Aztek başta olmak üzere çeşitli gelişmiş Mezoamerikan uygarlıklara ev sahipliği yapmaktaydı.

1519'da İspanyol İmparatorluğu'nun, Yeni İspanya adıyla hüküm sürmeye başladığı Tenochtitlan' daki merkezinden başlayarak bölgeyi fethetme ve kolonileştirme faaliyetleri 1521'de tamamlandı. 1519 yılında, Meksika'nın yerli uygarlıkları İspanya tarafından işgal edildi. İki sene sonra 1521'de Aztek başkenti olan Tenochtitlan işgal edildi. Francisco Hernández de Córdoba, 1517 senesinde Güney Meksika kıyılarını araştırdı, onu 1518'de Juan de Grijalva izledi. Erken dönem Conquistador'larının en önemlisi, 1519 yılında yerli bir kıyı yerleşimi olan "Puerto de la Villa Rica de la Vera Cruz"dan ülkeye giren Hernán Cortés'di. Burası günümüzün Veracruz şehridir.Yaygın kanının aksine İspanya, Cortes'in 1521 yılında Tenochtitlan şehrini ele geçirmesiyle Meksika'yı işgal etmiş olmadı. Tenochtitlan kuşatmasından sonra işgalin tamamlanması için diğer bir iki yüz senenin geçmesi gerekti. Bu süre zarfında yerli halk tarafından İspanya'ya karşı isyanlar, saldırılar ve savaşlar sürmeye devam etti.

Üç yüz yıl kadar İspanyol kolonisi olan bölge, 1821'de koloninin zaferiyle sonuçlanan Meksika Bağımsızlık Savaşı sonrasında Meksika adıyla bağımsızlığını ilan etti. Bağımsızlık sonrası dönem ekonomik ve siyasi istikrarsızlıklarla geçti.

1846-48 yılları arasındaki Meksika-Amerika Savaşı sonrasında, ülke topraklarının üçte birine denk gelen kuzeydeki bölgelerden çekilmek ve buraları Amerika Birleşik Devletleri'ne bırakmak zorunda kaldı. Ülke, 19. yüzyıl boyunca Birinci Fransa-Meksika Savaşı, Meksika'ya Fransız müdahalesi, Reform Savaşı, iki farklı dönemde imparatorluk ve bir diktatörlük gördü.

1910'da gerçekleştirilen Meksika Devrimi ile diktatörlük rejimine son verildiği ve günümüzde de yürürlükte olan 1917 Anayasası oluşturularak ülke yönetimi günümüzdeki hâlini aldı.

Meksiko Güzel Sanatlar Müzesi

Meksiko Metropolitan Katedrali : Meksiko şehir merkezinde zocala (veya kuruluş) meydanında kuruludur. Eski bir Aztek kutsal alanı üzerinde, 1573 ve 1813 yılları arasında, İspanya'nın eski aztek başşehri olan Tenochtitlan' ı işgal etmelerinden hemen sonra inşa edilmiştir. İspanya' daki gotik katedraller göz önüne alınarak yapılmıştır. 100 X 54,5 metre alanı kaplamaktadır.

Zocalo meydanındaki Metropolitan Katedrali

Rehberin elinde Meksika Bayrağı ve bayraktaki ülke amblemi, amblemi temsil eden heykel

Palacio Nacional (Hükümet Sarayı) Avlusu

Hükümet Sarayı merdivenindeki, meşhur ressam Diego Rivera' nın resimleri

Frida Kahlo ve Müzesi : Meksika'nın önemli ressamlarından birisidir. 1907 yılında Meksiko'nun güneyindeki Coyoacán'da dünyaya geldi. 6 Temmuz 1907 günü doğmuş olmasına rağmen, kendisi doğum tarihini, Meksika Devrimi'nin gerçekleştiği 7 Temmuz 1910 günü olarak ilan etmiş, yaşamının modern Meksika'nın doğuşuyla başlamış olmasını istemiştir. Altı yaşındayken geçirdiği çocuk felcinin sonucu olarak bir bacağı engelli kalmış, kendisine "Tahta Bacak Frida" denmiştir. Bu engeliyle baş etmesini bilen Frida, genç kızlık çağında, dönemin en iyi eğitimini veren Ulusal Hazırlık Okulu'nda okudu. Bu okul, onu sanat, edebiyat, felsefe gibi alanlara yönlendirdi. İlerde Meksika düşün yaşamının

önemli isimleri olarak anılacak Alejandro Gomez Arias, Jose Gomez Robleda, Alfonso Villa okul arkadaşları oldu. Okulda, anarşist bir edebiyat grubuna dahil oldu, güçlü bir kişilik oluşturmaya başladı. 18 yaşında geçirdiği bir trafik kazası bütün hayatını değiştirdi. 17 Eylül 1925 okuldan eve dönerken bindiği otobüsün tramvayla çarpışması sonucu çok kişinin öldüğü kazada, tramvayın demir çubuklarından birisi Frida'nın sol kalçasından girip leğen kemiğinden çıkmıştı. Kazadan sonra tüm hayatı korseler, hastaneler ve doktorlar arasında geçecek, omurgası ve sağ bacağında dinmeyen bir acıyla yaşayacak, 32 kez ameliyat edilecek ve çocuk felci nedeniyle sakat olan sağ bacağı 1954'te kangren yüzünden kesilecektir. Kazadan bir ay sonra hastaneden çıkan Kahlo, ailesinin teşviki ile sıkıntı ve acıdan kaçmak için resim yapmaya başladı. Yatağının tavanındaki aynaya bakarak oto-portreler yaptı. İlk oto portresi, "Kadife Elbiseli Oto portre"dir. Meksikalı Michelangelo olarak anılan ünlü ressam Diego Rivera ile tanıştı ve ona resimlerini gösterdi. Aralarında romantik bir ilişki doğan iki ressam, 21 Ağustos 1929'da evlendiler.

Oto Portresi

Tekerlekli sandalyeli çalışma alanı

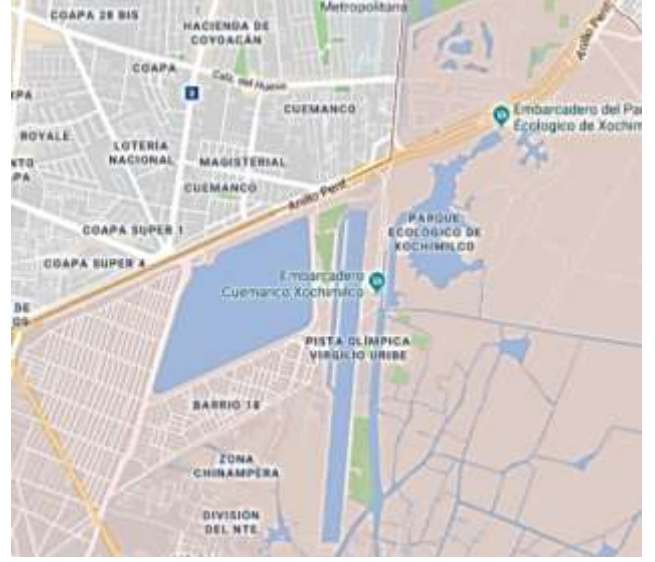
Yatađı

Yatak odasındaki öldükten ve yakıldıktan sonra küllerinin içine konduğu büyük vazo

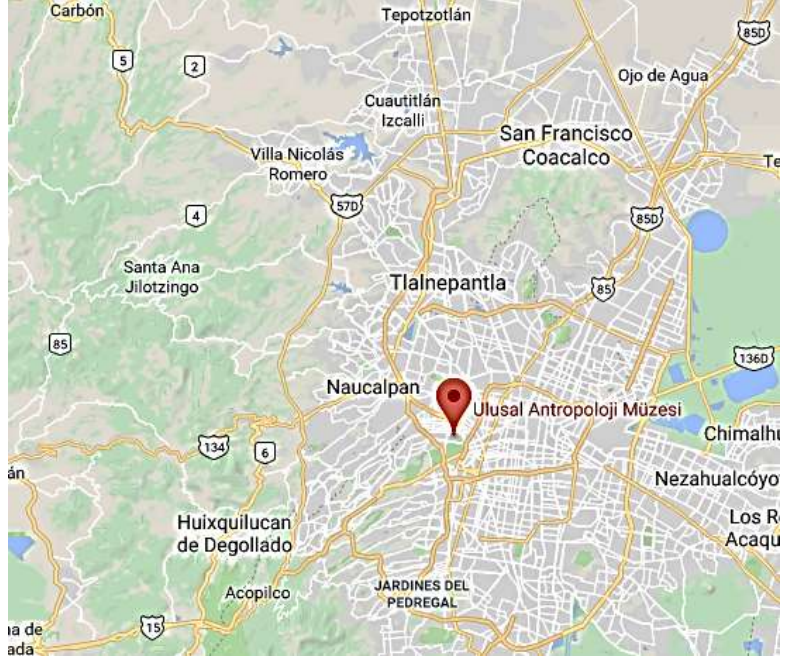

Xochimilco Parkı : Xochimilco, Meksika'nın başkenti Meksiko'nun 16 beldesinden biridir. Xochimilco, Meksika Vadisi yerleşimlerinin çoğunu bağlayan geniş bir göl ve kanal sistemi ile meşhurdur. Yapay adalar olan Chinampalar ile birlikte kent etrafındaki 170 km'lik (110 mil) kanalda gezinti yapılmasını sağlayan trajineras adı verilen tekneler, turistleri cezbetmektedir. Bu kanal ve chinampa sistemi, ve bölgenin Kolomb öncesi geçmişi, Xochimilco'yu Dünya Mirası haline getirmiştir.

Ulusal Antropoloji Müzesi (El Museo Nacional de Antropología): Meksika'nın başkenti Meksiko'daki Chapultepec'te yer almakta olup içerdiği Güneş Taşı (Aztek Takvimi) ve de 16. yüzyıl Aztek Xochipilli heykelciği gibi eserler itibarı ile Dünyaca ünlüdür. Dünya' nın en önemli müzelerinden birisi olup, mutlaka görülmelidir. Müzenin girişindeki mimari yapı oldukça ilginçtir. Ana avluyu tamamen kapatan çatı, tek bir sütun üzerine oturtulmuş olup, Meksika da yaşamış olan bütün medeniyetleri bir çatı altında birleştirmeyi sembolize etmektedir. 1500 lü yıllarda İspanyolların buraya gelmesinden önceki tüm uygarlıklara ait eserler sergilenmektedir. O dönemlere ait, Olmekler, Toltekler, Aztek ve Maya uygarlıklarına ev sahipliği yapmaktadır. İçerdeki eserlerin çoğu orijinal olup tabii ki replikaları da bulunmaktadır

Aztek Takvimi: Günümüzde Meksika'nın başkentindeki Ulusal Antropoloji Müzesi'nde sergilenen Aztek Takvimi anıtı, 15. yüzyılda yapılmış 25 ton ağırlığında, 3.7 metre çapında dev bir yapıttır. Monolit, Aztek kültüründe Cuauhxicalli Kartal Kasesi olarak adlandırılmış ama günümüzde Aztek Takvimi ya da Güneş Taşı olarak bilinmektedir. Avrupa'da astronomi bilimi daha tam gelişmemişken, Aztekler hassas hesaplara dayanan bu takvimi, günlük hayatlarında kullanıyorlardı.

Anıt, VI. Aztek hanedanının hüküm sürdüğü 1479 yılında inşaa edilmiş ve Aztekler'in baş tanrısı Güneş'e adanmıştır. Anıtın hem mitolojik, hem de astronomik değeri bulunmaktadır. Aztek Takvimi, Mexico City'nin meydanı olan Zocalo'dan 17 Aralık 1760 tarihinde yapılan kazıda çıkarılmıştır. Bulduğunda toprağın derinliklerinde gömülüydü. Anıt, Metropolitan Katedrali'nin Batı kulesinin duvarına monte edildi ve 1885 yılına dek orada kaldı. Daha sonra Cumhurbaşkanı Porfirio Diaz'ın emriyle Ulusal Arkeoloji ve Tarih Müzesi taşındı.

Aztek Takvimi, temel olarak Mayalarınkine benziyor. Mayalarınkine benzer olarak 1'den 13'e dek numaralandırılan bir döngüde tekrar eden 20 tane gün adı vardır. Aztek Takvimi 365 günlük (20'şer günlük 18 ay, artı 5 uğursuz gün) bir güneş takvimi ile 260 günlük (20'şer günlük 13 devre) bir dinsel yıldan oluşuyordu. Birbirine koştur giden bu iki yıl döngüsü, 52 yıllık daha büyük bir döngünün parçasıdır. Taşın tam ortasında Aztek Güneş Tanrısı Tonaiuth'un yüzü bulunmaktadır. Bu yüzün çevresinde de tanrının önceki cisimleşmiş biçimlerini yansıtan ve dünyanın dört eski çağını simgeleyen kare biçimindeki dört pano vardır. Bunları da Aztek ayının 20 gününü simgeleyen işaretler çevrelemektedir.

Taşın ilk yapıldığı andaki renkli durumunu belirten temsili resim

Aztek sanat tanrısı olan Xochipilli heykelciği

Meksiko City' nin ilk kurulduğu yer olan Tenochtitlan Şehri (Adası)

Aztek yağmur Tanrısı, Tlaloc;

İspanyolların buraları tarumar etmelerinin ana sebebi; Aztek Altınları
Eritilerek elde edilen saf altın külçesi

Aztek Futbol Oyunu (Ullamalitzli) : Kauçuk bir topu, hiç yere düşürmeden, son derece küçük bir halkadan geçirmeye çalıştıkları "Ullamalitzli" adlı bir oyunları vardı. Bu oyunda sadece dizlerinizi, dirseklerinizi, kafanızı ve kalçalarınızı kullanabiliyordunuz. Ellerin ve ayakların kullanılması yasaktı. Tabii bu şekliyle, günümüzdeki futboldan oldukça farklı ve zor idi.

Bu oyun M.Ö 1400 yıllarından beri Mesoamerikan toplulukları tarafından oynanan bir oyundur. Birçok versiyonları vardır. Halen çok az sayıdaki yerli nüfusunun olduğu bazı yerlerde bile oynanmaktadır. Bu oyunun kuralları kesin olarak bilinmemekle beraber, topun raket gibi yukarıdaki belirtilen vücut organları tarafından oynanarak, topu yere düşürmemek ve devamlı oyunda tutmak, oyun alanının yan taraflarında bulunan dik vaziyetteki taş çemberlerden geçirerek sayı yapmaktı. Bu oyun için antik oyun sahaları hala antik şehirlerde görülmektedir. Top solid kauçuktan yapılmış olup, yaklaşık 4 kg ağırlığındadır. Bu kadar ağır bir topa vücut organları ile vurulması, örneğin kalça ile vurulmasında bel incinmeleri ve omurga kırıkları sık sık oluşmakta idi. Bu sebeple ölen insanların kemikleri bulunmuştur.

Çok sayıda tanrıya tapan Mayalılar, top oyunlarını tanrılar için gerçekleştiriyorlardı. Bu dini merasimler genelde insanların tanrıya kurban edilmesiyle son bulurdu. Yani Mayalıların top oyunları bir anlamda ölüm kalım meselesiydi oyuncular için. Oyun sahasının kenarında, altı metre yüksekliğe yerleştirilmiş taş halkalar bulunuyordu. Mayalı oyuncular kilolarca ağırlıktaki topu bu halkadan geçirerek sayı toplardı, tabii ki oyunun galibi en fazla sayıyı toplayan takım olurdu. Çarpışmalardan ve ağır topun darbelerinden korunmak için oyuncular, göğüslerinde, kalçalarında, kollarında ve dizlerinde tahtadan veya deriden üretilmiş koruyucular taşıyorlardı.

Oyunda mağlup olan takım ya da en azından takım kaptanı tanrılara kurban ediliyordu. Kalın iplerle bağlanan kurbanlar tapınakların basamaklarından ölüme yuvarlanıyordu. Fakat kimi arkeologlar, yenilenlerin değil kazananların kurban edildiğine inanıyorlar. Çünkü Mayalara göre ölüm her şeyin sonu değil sadece diğer dünyaya bir geçiştir. Ve tanrılara kurban edilmek de cezadan çok bir onurdu.

İçleri oyuk yuvarlak taşlar, gol kalesi olarak işlev görüyordu

Kauçuktan yapılmış olan solid toplar

Honduras' daki Copan Antik kentindeki orijinal futbol sahası

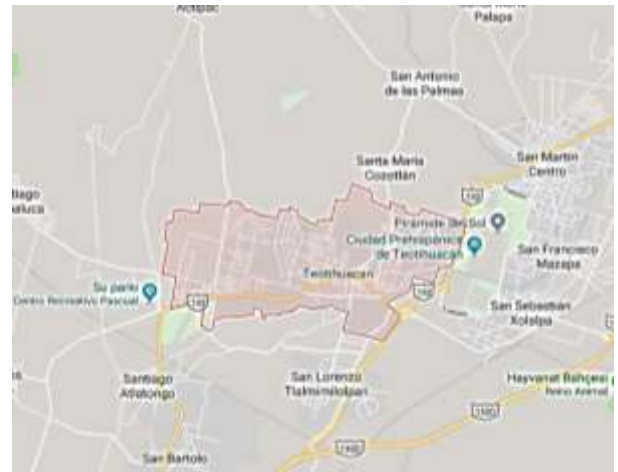
Karakteristik heykeller

Olmek Heykel Başı

Teotihuacan (ya da okunuşuyla Teotihuakan) : Günümüzde Kolomb-öncesi Kuzey Amerika'nın en ünlü kenti olarak kabul edilmektedir. Kimler tarafından kurulduğu ve niçin aniden terk edildiği halen açıklığa kavuşmamış bu kadim şehrin kuruluş tarihi hakkında da farklı görüşler ileri sürülmektedir. Kentten söz eden hiçbir metin ve belge (hiyeroglifik olmayan) bulunmamaktadır. 1987 yılında UNESCO tarafından bir Dünya Mirası ilan edilmiştir. 20. yüzyıldaki arkeolojik bulgular, Meksika'da Aztek kültüründen önce Toltekler gibi Aztekler'den daha ileri kültürlerin var olduğunu ortaya koymuştur ki, olasılıkla, Teotihuacan'ın kurucuları da bu Aztek öncesi ileri kültürlerden biridir. Kente "Teotihuacan" adı kenti terk edilmiş haliyle bulan Aztekler tarafından verilmiş olup, Nahuatl dilinde **"İnsanların İlahlar Haline Geldikleri Yer"** anlamına gelmektedir. Kentin ilk kurucularının kimler olduğu bilinmemekle birlikte, kentte sonradan Zapotekler ve Mistekler gibi Maya topluluklarının da yaşamış olduğu ve son kazılarda bulunan bir gliften (Maya yazısının işaretlerine verilen ad) kente sonradan **"değerli adama yeri"** adının da verilmiş olduğu anlaşılmıştır. Fakat kentten çeşitli yazıtlarda Tollan adıyla söz edilmektedir ki, bu ad yüzyıllar sonra Toltekler'in değineceği kayıp başkent Tula'nın (Nahuatl dilinde Tollan Xicocotitlan) adının bir versiyonudur. René Guénon'a göre Tula binlerce yıl önce batmış olan bir kıtadaki orijinal inisiyatik merkezin adıydı ve bu kıtadan göç etmiş olanlar, diğer kıtalarda kurdukları inisiyatik merkezlere anavatandaki merkeze ithafen bu adı vermişlerdir. Bir Aztek efsanesine göre bu kent insanların vücudunu imal eden ilahların bir araya geldikleri yerdir. Kimi efsanelerde insan soyunu imal eden ilahlar, kimi efsanelerde ise insan kılığına girerek insanlara uygarlığı öğretmiş ve göklere dönmüş bir ilah olan Tüylü yılan tasvirlerinin ilk örneklerine bu kentte rastlanır.

Teotihuacan sit alanı Meksiko'nun 40 km. kuzeydoğusundaki San Juan Teotihuacan Belediyesi sınırları içinde yer almakta olup 30 km²'lik bir alanı kapsamaktadır. İlk hava fotoğrafları 1960'larda çekilen Teotihuacan'da arkeolojik kazılar 1905'de Léopold Batres ve ekibiyle başlamış, 1910'da Meksika'nın bağımsızlığının yüzüncü yılını kutlamak üzere kentteki piramitlerden en büyüğü olan Güneş Piramidi restore edilmiştir.

Yaklaşık 2.500 yıl önce 150-200.000 kişilik bir nüfusu barındırdığı sanılan kentin ana caddesi Aztekler'in verdiği adla "ölüler yolu" denilen, Güneş Piramidi, Ay Piramidi ve Quetzalcoatl Tapınağı ve ikinci derecede öneme sahip tapınak ve saraylar ile çevrelenen 1,5 km uzunluğundaki yoldur. Güney ucunda Ay Piramidi yer alan bu ana yol kuzey-güney eksenini izler. Kent sokakları Milet ve Priene'deki gibi, ızgara sistemine göre düzenlenmiştir. Güneş Piramidi, Cholula Büyük Piramidi'nden sonra Amerika'nın ikinci büyük piramidi olup, 65 m. yüksekliğiyle dünyada bilinen piramitler içinde üçüncü yüksek piramit olarak kabul edilir. Piramidin taban ölçüleri 110x130 metredir. Piramidin altında, son yıllarda, bir mağarada son bulan 100 metrelik bir tünel keşfedilmiştir. Kazılarda yeşim taşından ve onyx taşından yapılmış buluntulara rastlanmıştır. Kentteki resimlerde diğer kimselerden daha görkemli ya da ayrıcalıklı giysilerle resmedilmiş bir kimse tasvirlerine rastlanmaması, arkeologlarda kentin bir kral yerine bir konsey tarafından yönetildiği fikrini uyandırmıştır.

Güneş Piramidi

Her babayığidin harcı olmayan toplam 248 adet yüksek basamaklı merdivenler

Güneş piramidinden daha alçak , fakat merdiven basamakları çok yüksek (40-50cm) ve dik olduğu için çıkması daha zor olan Ay Piramidi (düşme sonucu bazı turistler öldüğü için artık bu piramide çıkış yasaklanmıştır)

Uzaktan Güneş piramidi ve yapıldığı zamanki renkli halini gösteren temsili resim

Palace of Quetzalpapalotl

Quetzapaotl temple

Voladores Dansçuları , Teotihuacan: Azteklerin tanrıya kurban sunma ayinlerinde yaptıkları bir dandır. Otuz metre yüksekliğindeki bir direğin tepesinde, direk ekseninde dönen kare şeklinde küçük bir platform vardır. Buraya direktteki dik merdivenler vasıtasıyla çıkarlar. Dört adet dansçı bir ayaklarından bu platforma kalın bir ipe bağlıdır. Platform gergin vaziyette kuruludur. Beşinci kişi ise mekanizmanın çalışmasından ve müzik çalınmasından sorumludur. Bu kurgu açıldığı zaman, merkezkaç kuvveti ile dansçılar direk etrafında, baş aşağı sarkmış ve ellerini açmış vaziyette, dönerek aşağıya doğru yavaş yavaş inerler. Yukarıda platform üzerinde kalan kişi ise, flüt ile belli bir müziği çalar.

Meksiko şehrinde Osmanlı' nın ayak izi; Osmanlı Saat Kulesi;

Meksika'nın bağımsızlığının 100'üncü yıldönümünü kutlamak üzere, Meksika'da yaşayan çoğu Lübnan ve Arap kökenli Osmanlı vatandaşları tarafından yaptırılmış ve hediye edilmiştir. Üzerinde "La Colonia Otomana a Mexico - Septiembre de 1910" (Osmanlı Cemaatinden Meksika'ya - Eylül 1910) ibaresi yazılıdır.

Basilica De Sante Maria De Guadalupe dış ve iç görünüş

Meksiko Garibaldi Meydanı-Mariachi orkestraları

Sumidera Kanyonu- Tuxtla Gutierrez : Güney Meksika'da Chiapas eyaletinde , Chiapa De Corzo şehrinin hemen kuzey tarafında bulunmaktadır. Grijalva nehrinin zamanla tabanını oymasıyla oluşmuştur. 800-1000 m yüksekliğinde yan duvarları vardır. Bu kanyona ulaşmak için en iyi yol, Río Grijalva boyunca bir tekne turu yapmaktır.

San Cristobal Del La Casas :

Meksika' nın Chiapas eyaletinin merkezinde bulunan ve eski yerel adı Tzotzil olan bir şehirdir. Bu eyaletin kültür başkentidir. Genelde dağlık bir alanda ve bir vadi içinde kuruludur. İspanyol kolonisi mimari döneminden kalan kırmızı kiremitli evleri olan bir şehirdir. Görülmesi gereken turistik bir şehirdir.

San Juan Chamula Kilisesi : San Cristobal yakınlarındaki San Juan köyünde kuruludur. Tzotzil Maya yerlilerin yaşadığı köyün kilisesi son derece ilginçtir. Zemini çam yaprakları ile kaplı loş ışıklı kilisede Hristiyanlık ve Şamanizm'in bir karışımından oluşan ayinler yapılmakta, şaşırtıcı yöntemlerle kötü ruhlar kovulmaktadır. Bu kilisede kesinlikle foto ve video çekilmesi yasaktır. Bu durumun tespit edilmesi halinde, burada yaşayan şamanların kendilerine ait yüksek cezaları uygulanmaktadır. Hastası, hastalığı veya öteki bir türde bir derdi olan köylüler bu kiliseye gelmekte ve buradaki şaman papazlarından medet ummaktadırlar. Bunun için yanlarında adak olarak genellikle horoz getirilmekte ve bunlar hemen öldürülmemekte, bunlara eziyet edilerek (boyunları diz altına alınarak kıvrılmakta) çeşitli dualar okunarak sözde dertler ortadan kaldırılmaktadır. Yani esasında bu kilise hayvanlara eziyet ve işkence etme kilisesidir. Tabi bu durumun medeni ülkelere yayılmaması için de kesin paylaşım yasakları uygulanmaktadır.

Kilisenin kapısı

Zinacantan Köyü : San Juan köyünden 9 km uzaklıkta ve yine Tzotzil Maya yerlilerine ait bir köydür. El işi tekstil ürünleriyle meşhurdur.

Tortilla yapan bir maya kökenli kadın

Tekstil imalathanesi ve dükkanı

Palenque : Meksika' nın Chiapas eyaletinde bulunan Dünya' nın en meşhur arkeolojik sitelerinden birisidir Maya kültürün en etkileyici kentlerinden biridir. Kentin kurulma alanı pek büyük olmamasına karşın, içerdiği yapı ve yontular muhteşemdir. Kentin 2005'e kadar keşfedilen kısmı 2,5 km²' dir . Bu keşfedilmiş kısım kentin gün ışığına çıkarılamamış kısmının % 10'u bile değildir. Kentin keşfedilmemiş kısmı ormanla kaplıdır ve bu sık ağaçlı orman yüzünden kentin bini aşkın yapısına ulaşılammaktadır. Palenque kenti Unesco tarafından 1987'de Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır. Eserleri bakımından Meksika'nın güneyindeki en zengin sitelerinden biri olan Palenque Yucatan yarımadasının sınırında bulunur. Kentteki mimari tarz Maya mimari tarzının batı varyantı olarak nitelendirilebilir.

Kentin Maya dilindeki adı olan Lakam Ha "Büyük Sular" ya da "Yüce Sular" anlamına gelir. 16.yy.'daki İspanyol işgalinden çok daha önce terkedilmiş durumdaydı. Palenque'de bulunan ilk Avrupalı rahip Pedro Lorenzo de la Nada olmuştur (1567). O dönemde "güçlü evler toprağı" anlamına gelen Otolum adını taşıyan bölge Chol adındaki kavimce meskundu. De la Nada bu adı İspanyolca'daki palenque (fortification) sözcüğüyle karşılamayı tercih etti. Palenque zamanla bölgedeki antik kentin adı haline geldi. Bir başka varsayıma göreyse, Palenque sözcüğünün kökeni Maya dilinde "jaguar güneş" anlamına gelen bahlam kin adıydı. Bu ad, Güneşin bir başka aleme daldığı yeri ifade etmek üzere kullanılıyordu. Kentin klasik dönemden önceki çağda (İ.Ö.2500-İ.S.300) kurulduğu sanılmaktadır. Palenque klasik dönemde B'akaal devletinin başkenti olmuştur. B'akaal hükümdarları soylarını çok eski bir geçmişe bağlarlar. Hatta bazılarının sözleri dikkate alınacak olursa bu köken tarih-öncesi çağlara uzanır. Fakat arkeolojik varsayımlar ilk hükümdar sülalesini Olmekler'e kadar dayandırır. Kral Pakal'ın yeraltı mezarı 1948'de Meksikalı arkeolog Alberto Ruz Lhuillier tarafından 1948'te keşfedildi.

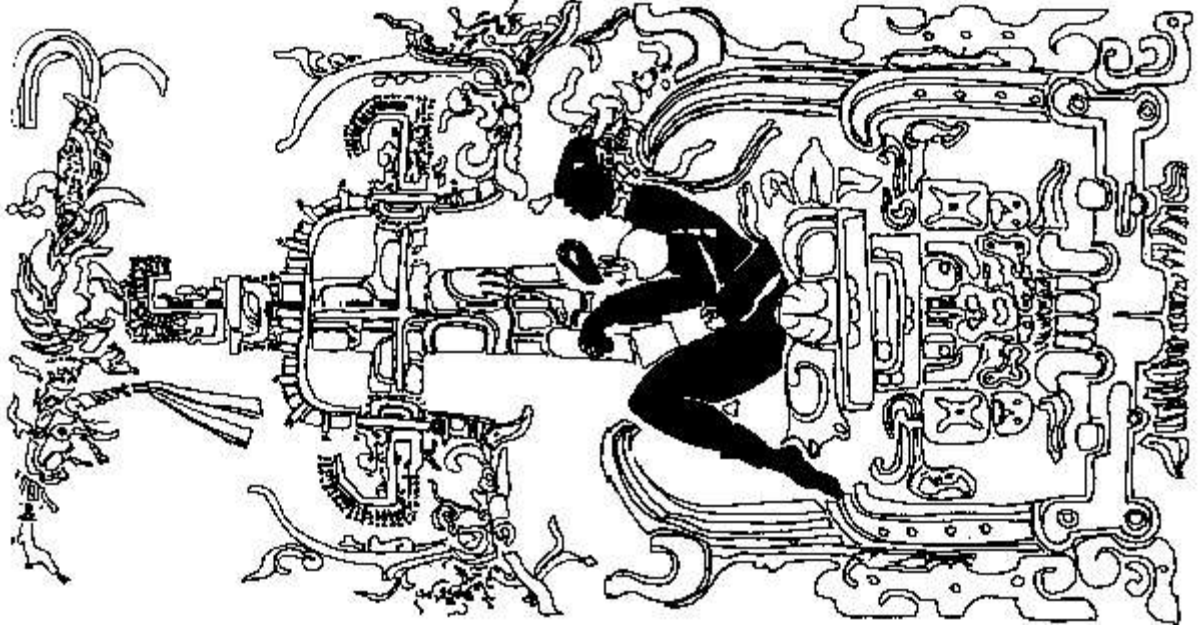

Kentin ilk planları 1807'de Luciano Castañeda tarafından yapılmıştır. Bernasconi ve Castañeda'nın bilgilerinden yararlanılarak, Palenque üzerine ilk kitap 1822'de Londra'da yayımlandı. Palenque üzerinde ilk bilimsel çalışmalar 1840'da başladı, 1858'de Fransız Désiré Charnay tarafından ilk fotoğrafları çekildi. Nihayet 1949 ile 1942 yılları arasında Meksika hükümeti Ulusal Antropoloji ve Tarih Enstitüsü aracılığıyla siteye Meksikalı arkeolog Alberto Ruz L'Huillier başkanlığında bir kazı ekibi gönderdi. Bu ekip birçok keşifte bulunmuştur. 1970'li yıllarda aynı Enstitü'den Jorge Acosta başkanlığında bir başka ekip sit alanında çalışmalar yapmıştır. Bu ekip sit alanında mahalli bir müze açmıştır. (Dr. Alberto Ruz L'Huillier Müzesi). Sit alanındaki son çalışmalar 1995'de yapılmıştır.

Bu müzedeki en önemli eser, Kral Pacal'ın mezar kapağının yüzeyindeki, bir astranot'un resimlendiği iddia edilen kabartma lahit kapağıdır.

Resmin kara kalem çizimi

Bonampak :. Burası aynı zamanda Guatemala' ya sınır olan bir alandır. Orta Amerika'nın nemli tropikal iklimi nedeniyle, Maya yapılarını bezeyen pek az sayıda duvar resmi günümüze sağlam olarak ulaşabilmiş. Bonampak, Maya resim sanatının en kapsamlı ve en iyi korunmuş örneklerinden bazılarını barındırmaktadır. Yan yana üç odadan oluşan ve resimler tapınağı anlamına gelen Templo de las Pinturas'ın duvar ve tavanları çok güzel renkli fresklerle bezenmiş.

